

עיריית חולון

היחידה לאיכות הסביבה חולון-אזור

1

בס"ד

פרוטוקול ועדת איכות הסביבה בנושא: גינות קהילתיות 20/05/2026

רשימת משתתפים:

חברי ועדת איכות סביבה:

רחלי כהן – יו"ר הוועדה – נוכחת

אלרון פנחס – נכח

יוסי זהבי – נכח

ניצן סיטבון – לא נכחה

ד"ר אורי שרון – נציג ארגון סביבה – לא נכח

ירין אשכנזי – נציג ציבור – לא נכח

משתתפים - בעלי תפקידים ותושבים (הוועדה פתוחה לציבור):

ענת פולק- מנהלת מחלקת קיימות- נוכחת

קסם משולם- מנהלת תחום רשת קהילה ופנאי- נוכחת

חגית חסון- רכזת קהילתית מתנ"ס קליין- נוכחת

ויקטוריה רבקה קזקוב- מזכירת מערך איכות הסביבה וקיימות- נוכחת

חוה שי- תושבת חולון חברה בגינה קהילתית קריית איילון- נוכחת

צביקה קרקולי- גינה קהילתית קריית איילון- נוכח

אילנה כהן- גינה קהילתית קריית איילון- נוכחת

אבא אורן- גינת נווה ארזים חווה חקלאית- נוכח

בלהה- גינת בית להיות אגרובנק - נוכחת

יעל מליק- תושבת תל גיבורים פעילה חברתית- נוכחת

דברי פתיחה מפי רחלי כהן, יו"ר הוועדה - מברכת את הנוכחים, מספרת על הקשר האישי שלה כמקימת גינה קהילתית קריית איילון ב 2016 ומרכזת שלה במשך כ 7 שנים. מדברת בדבר חשיבות הגינות הקהילתיות ותרומתן מבחינת ערכי קהילה, חוסן, קשר בין דורי, קיימות ובריאות.

ענת פולק – מנהלת מחלקת קיימות, מערך איכות הסביבה - פותחת את הוועדה ומציגה מצגת: [לינק למצגת שהצגתי: גינות קהילתיות בחולון - מצגת](#)

מונה את יתרונות הגינה הקהילתית. יש כ 10 גינות קהילתיות ברחבי העיר. יש תקציב עירוני שוטף וכן קולות קוראים. עוסקים לא רק בגינון, אלא גם בפעילויות קהילתיות מיוחדות.

*יעל מליק- תושבת תל גיבורים – בגבעתיים יש את גבעת הפיראטים, בת"א יש גינה בפארק החורשות. החזון שלה שתהיה גינה קהילתית בפארק הפילבוקס.

קסם משולם - מנהלת תחום קהילה, רשת קהילה ופנאי - מציגה מצגת הגינה כמנוע קהילתי

רשת קהילה ופנאי- תקשורת נכונה, רכש, מחירים לשתיילים. כמה אנשים מגיעים לפעילויות של גינות קהילתיות? 5-10 הם אנשים קבועים שמגיעים לפעילויות של גינות קהילתיות.

*צביקה קרקולי - יש כאלה שנשרו. יש פעילות לכל שכבות הגיל כמעט – אמהות עם קטנטנים, הורים וילדים, פעילות עם גמלאים, הפלח היחיד שלא נכנס זה הנוער. היה פעילות עם תגלית הגיעו פעמיים בשנה ובגלל המלחמה הפסיקו.

*רחלי כהן – יש גרעין חזק של פעילים בכל גינה שמתחזק ומפעיל ולפעילויות מגיעים הרבה תושבים. לגבי הנוער - שיכניסו פעילות בגינה קהילתית למחויבות אישית. אפשר גם שיתוף פעולה עם תנועות נוער כמו הצופים. כך היה בקורונה.

*ענת פולק – התחלתי בגינה קהילתית, 4 שנים בגבעתיים לפני חולון. הייתי בעשרות גינות ברחבי הארץ, בירושלים, בקיבוצים, בשוהם. הכרתי לעומק עשרות גינות, גינות קהילתיות הן תוצר של מי שנמצא שם וכל גינה היא שונה, הפעילים מייצרים את הגינה. האתגר הוא איפה שאין פעילים.

*קסם משולם- בנווה ארזים כמות קטנה של פעילים יש הרבה חוסר שחווה ואחדות יש קונפליקטים פנימיים.

*רחלי כהן- גם לנו היה ויכוחים, זה טבעי. עבדנו על זה עם מנחה ובנינו תקנון לגינה.

*קסם משולם- בנינו קטלוג חוגים וקטלוג של רעיונות.

*צביקה קרקולי- רעיון שבט עתיד- צופים, בקשר עם "כנפיים של קרמבו". החזון שלי לגינה קהילתית מתנ"ס לגינה, קהילה שמגיעה לתוך הגינה מייצרת גינון לעבודה משותפת בסיס, ובמקביל קהילה. מתנ"ס עם גינה קהילתית זה שיתוף פעולה מצוין, כולנו שותפים ביחד. מתנ"ס מחובר לגינה קהילתית. אנשים שמגיעים לגינה קהילתית אלה לא אנשים שמגיעים למתנ"ס, גינה זה קהל אחר שמחפש מרחב פתוח לגעת באדמה. יש קהל גדול. בחזון שלי גינות פורחות וצומחות. הגיל של 60 זה לא של פעם, מחפשים השפעה, חברה, פעילות ולא מתנ"ס לחוגים.

*רחלי כהן - יש תחושה שהמתנסים מנסים להשתלט על הגינות. חייבים לאפשר ניהול עצמי עם קופה קטנה לפעילים – המודל הזה עובד בכל הערים שיש בהן הרבה גינות קהילתיות כמו ת"א, ירושלים וכפר סבא. הייתי בימי עיון למשל במרכז קיפוד - ביררתי ושאלתי. אסור למתנ"ס לקחת כסף שאספו הפעילים מפעילות שיזמו -זה נועד לרכוש ציוד שוטף והמתנ"ס/העירייה לא מספקים לזה מענה מיידי. יוצא פרסום על פעילות בגינה ללא לוגו וקרדיט לפעילים, אלא למתנ"ס בלבד -לא תקין. צריך אמון בסיסי בפעילים, אחרת אי אפשר לעבוד יחד. ככה היה כל השנים ואין סיבה שישתנה כעת.

*קסם משולם- גינת קריית איילון מאוד גדולה, שונה. צריך שתהיה רכזת קהילה של הגינה. במתנ"ס מקהלות השגתי רכזת קיימות שמדריכה בגינה קהילתית.

*רחלי כהן- בהחלט רכזת קהילה יכולה להיכנס ולעזור ליחסים בין הפעילים.

*אבא אורן- בנווה ארזים יש לנו שטח בחווה החקלאית. אנו אוספים כסף לדברים פנימיים שלנו, נוסעים לטיול. מאוד חשוב לנו יחידה עצמאית, מהמתנ"ס לא הצלחנו להביא אנשים. אנו עשינו בגינה פעילות עם מגוון אוכלוסיות, כולל ילדים עם צרכים מיוחדים.

*חגית חסון- טרמינל בת ים יש שם עבודה קבועה עם אוטיסטים, טראומה.

*אלרון חבר ועדה- גינות קהילתיות קמו כדי להעצים תושבים, אנשים כמו צביקה לא תמיד יש בכל מקום.

*רחלי כהן - יש תחלופה גדולה של רכזות קהילה ומנהלי מתנ"סים, הרבה יותר מאשר של פעילים בגינות. יש תקופות ארוכות שכלל אין רכזת קהילה. אי אפשר ולא נכון שתהיה תלות מוחלטת במתנ"ס – הכל דינמי שם.

*קסם משולם- יש להקים שיטת עבודה אחידה לכולם שלא משנה מה שיקרה יהיה נזהל אחיד לכולם.

*אלרון חבר מועצה- קסם צריכה למצוא חיבור שמעצים את התושבים, הכול צריך להיות בשותפות. מציע גישה דיפרנציאלית. לשאול מה צריך בכל גינה ולא להפריע.

* צביקה קרקולי- מקבלים תמיכה מענת מנהלת מחלקת קיימות, הגעתי דרך אפ-שישים. תודה רבה למתנ"ס על תקציבים וסיוע.

*אלרון חבר מועצה- מה אפשר עוד לעזור לצביקה, איפה שצריך לחזק.

*קסם משולם- השיטה שלי מחלחלת ולא כולם מקבלים, בלזרוס ישר קבלו את השיטה. ויש מקומות שלוקח זמן עד שמבינים גישה קהילתית עד שיהיו ביחד, שיטה שמחייבת את כולם יש מנהלים שלוקח יותר זמן לעבוד איתם.

*ענת פולק- פרסמנו קול קורא.

*קסם משולם- קול קורא עד שרכזת קהילה לא נכנסת, אם תושבים מקבלים בלעדיות יש לזה כשלים וקשיים עד שעבדנו עם הרכזות.

* ענת פולק- קול קורא, תקציב, תשתית הקמה, יוזמה.

* בילהה- מאוכזבת ממה שקורה, אנשים פחות מגיעים לפעילות אצלנו. אנחנו פעילים רק פעמיים בחודש, אם אנחנו רוצים יותר מפעילות אחת לחודש זה בהסכמה של "בית להיות". בגדול מגיעה אוכלוסייה צעירה בעיקר משפחות עם ילדים, באירועי בישול הגיעו יותר אנשים. אספו כסף והמתנ"ס לקחו להם

*צביקה קרקולי- עשינו פעילות תורמים לקהילה עציצים כדי לקשט את הבית ומי שרוצה תורם כסף, נאסף סכומים קטנים בעילות האחרונה תרמו מקרן והיה חסר כבל מהכסף שנאסף קנו כבל למקרן.

* רחלי כהן- שמנהלי המתנסים לא ייקחו כסף מגזברי הגינות. מה שעושים רכזי הקהילות זה מבורך, אין בעיה שיהיו רכזים של גינות. עדיין צריך קופה קטנה, שיתוף פעולה, צריך לכבד את כולם. יש גם נראות לעין התושבים רואים את הפרסום וזה לא לעניין שמשמיטים את 4

פעילי הגינה מהפרסומים ורושמים את שם המתנ"ס בלבד כאילו הוא ארגון בעוד שזה שיתוף פעולה והובלה של הפעילים.

*חוה מתנדבת גזברית של הגינה- מראה ערוגות פוגשת אנשים ומשלמים דמי השתתפות צנועים לתחזק גינה וזה לא לעניין שייקחו לה את הכסף מהמתנ"ס.

*רחלי כהן – יש להחזירו לאלתר! זה לא תקין!

*צביקה קרקולי- כשמגיעים מתגלית אין מה לתת כיבוד, אילנה כהן מוציאה כסף מעצמה לכיבוד. מוציאים כסף מעצמנו על כוסות.

*קסם משולם- בתל אביב הגננים מתחזקים את הגינות ולא התושבים.

*רחלי כהן- זה לא נכון, היה לנו מדריך מהגינה בבבלי יש שם קבוצה של פעילים שמתחזקת וכך גם בגינה בשפירא. בגן יבנה הקימו יער קהילתי ובכולם יש גביה על ערוגות אישיות/דמי חבר/פעילויות ומתנהלים בניהול עצמי ללא כל התערבות של העיריה/המתנ"ס.

*קסם משולם- הידע של ריכוז קהילה לבנות קהילות, אני מאמינה רכזת קהילה תפקידה חיבור לתושבים, להגדיל אני מאמינה שנצליח להפריח את השממה לשפר, לשכלל יותר קל נכון וחכם. תשתיות יש פרוצדורה מורכבת יש עבודה לעשות ואנחנו ביחד.

*צביקה קרקולי- עושה דברים יפים ונפלאים, תשתיות מהזריזות שעוזרים לנו מהעירייה מפרקים סככה, הצללה.

להלן סיכום והמלצות הוועדה:

- הגינות הקהילתיות עושות עבודה חשובה ומבורכת – יש להמשיך ולתמוך בהן.
- יש לטפח **שיתוף פעולה** בין המרכזים הקהילתיים לפעילי הגינות הקהילתיות, תוך **שמירה על עצמאות הפעילים**, תמיכה בהם והעצמתם כמתנדבים בקהילה – הן תקציבית והן ע"י עבודה קהילתית ותכנון פעילויות משותפות.
- **פרסום הפעילויות יהיה משותף** - יצוינו הן שם הגינה והן שם המרכז הקהילתי עם לוגואים של שניהם כראוי בשותפות מלאה (במידה ויש לוגו לגינה).
- **ימשיך להתאפשר ניהול עצמי** (כולל כלכלי) של הגינות ע"י הפעילים כפי המודל הקיים ברוב הערים בארץ. זאת במקביל וללא כל קשר לתמיכה ע"י העירייה וקולות קוראים.
- מומלץ כי **רכזי קהילה יעשו עבודה קבוצתית** עם פעילי הגינות לגיבוש תקנון ופתרון קונפליקטים במידה ואלו מתעוררים באופן טבעי.

רשמה את הפרוטוקול: ויקטוריה רבקה קזקוב

רחוב הרוקמים 12, א.ת חולון טלפון: 03-6536040, פקס: 03-5583015

E-mail: sviva@holon.muni.il